PARADIGME LEXICO-SEMANTICE ÎN TERMINOLOGIA ECONOMICĂ. ACTUALIZAREA LOR ÎN PRESA DE SPECIALITATE

Daniela Despina Ionescu
Universitatea din Craiova, Şcoala Doctorală Al. Piru,
dana_pepe2003@yahoo. fr

Abstract

În cadrul acestui articol propunem o abordare relațională şi diferențială a sensurilor unor termeni economici frecvenți la nivelul presei economice recente, prin intermeniul unor grupuri de termeni economici, pe care le-am denumit paradigme lexico-semantice, structurate în jurul unor seme comune, cărora li se adaugă seme variabile, diferențiatoare, distinctive.

Cuvinte-cheie: jurnalism, economie, seme

Analiza materialului bibliografic pe marginea paradigmelor lexico-semantice (E. Muşeanu 2011, p. 40-129, A. Bidu-Vrânceanu şi N. Forăscu, 2005, p. 144) ne-a relevat un interes crescut al semanticii lexicale pentru analiza lor teoretică şi metodologică, alături de celelalte relații semantice fundamentale ca polisemia, antonimia, sinonimia. Interesul acordat de specialişti acestui aspect este explicat de A.Bidu-Vrănceanu (1984, p.156) prin faptul că a deținut un rol foarte important în procesul de modernizare a studiului lexico-semantic al diferitelor limbi, permințând degajarea eficientă a structurii vocabularului la scară redusă, fiind recunoscut unanim că o analiză exhaustivă ar fi imposibil de realizat.

Literatura de specialitate (A. Bidu-Vrânceanu, N. Forăscu 2005, p. 144) propune identificarea paradigmelor cu câmpurile lexico-semantice, definite ca fragmente (subansambluri, mulțimi) din ansamblul lexical al unei limbi, care grupează denumiri înrudite din punct de vedere al sensului sau care au un denominator semantic comun, stabilit pe baza semelor comune, plasate central în cadrul definițiilor.

Se impune să precizăm că în demersul nostru am plecat de la definiția semelor, (componentelor semantice) în accepțiunea autoarei Marie-Claude L'Homme (2008, p. 91) care le consideră elemente mai mici care alcătuiesc sensul global al unei unități lexicale, identificabile în cadrul unui decupaj semantic.

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

Din această perspectivă, paradigma lexico-semantică furnizează suficiente informații cantitative şi calitative pentru interpretarea riguroasă a sensului unui termen din perspectivă teoretică şi aplicativă, rezultatele ei fiind utile atât cititorului specializat, cât şi non-specialiştilor.

Parcurgerea etapelor pe care le-am avut în vedere pentru alcătuirea paradigmelor prezentate respectă criteriile recunoscute de literatura de specialitate (A. Bidu-Vrânceanu şi N. Forăscu, 2005, p. 147):

- identificarea proprietății semantice comune, stabilită prin delimitarea unui număr comod de seme prezente la fiecare dintre unitățile lexicale susceptibile de a face parte din paradigma noastră;
- stabilirea unui inventar definitiv al paradigmei, pe baza rezultatelor obținute la analiza semică;
- dezambiguizarea semantică în cazul termenilor polisemantici: termenul va fi preluat în paradigmă doar cu unul dintre sensurile deținute;
- delimitarea relațiilor semantice existente între termenii paradigmei, realizată pe baza semelor variabile, distinctive.

În scopul conturării precise a componentelor de sens am făcut apel atât la definițiile lexicografice, cât şi la cele terminografice, continuând demersul prin analiza actualizărilor termenilor economici delimitați în diferite tipuri de contexte preluate din presa de specialitate de largă circulație.

Relația directă dintre dicționare şi texte specializate este un indicator relevant în analiza terminologică şi este foarte importantă pentru urmărirea particularităților terminologiei economice, evoluția ei în raport cu actualele condiții socio-economice, istorice, politice, etc.

Numeroşi specialişti (A Bidu-Vrănceanu 2007, p. 56, H. Béjoint şi Ph. Thoiron 2000, p.12) susțin demersul comparativ al analizei celor două tipuri de definiții în scopul accesului complet la sensul specializat. Dicționarul general are rolul de a facilita o primă abordare a sensului specializat, (contribuind la „democratizarea cunoaşterii" atât de intens prezentă la domeniul nostru de cercetare), respectând coordonatele ştiințifice sau nodul dur al sensului specializat, în timp ce definiția terminografică, a specialiştilor, aduce în plus o raportare foarte riguroasă la un anumit domeniu, chiar dacă uneori intercondiționarea conceptual-ierarhică îi poate conduce pe cititorii nespecializați la aproximări ale sensului.

În demersul nostru, stabilirea claselor paradigmatice şi analiza lor pe baza dicționarelor au fost îngreunate pe alocuri de faptul că unele definiții din dicționarele generale sunt sumare, lipsite de precizie, neactualizate, în timp ce la polul opus, dicționarele economice ne furnizează informații uneori prea ample, prea specializate, dificil de sistematizat şi greu de abordat de către non-specialişti.

În acelaşi timp, tot la nivelul dicționarelor economice ne-am lovit de intercondiționarea conceptual-ierarhică, altfel spus abordarea relațională a unor concepte în cadrul unei definiții, ceea ce presupune corelarea mai multor

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

concepte fundamentale în scopul definirii unui anumit termen din acelaşi domeniu, lucru care poate bloca o bună înțelegere a sensului termenului respectiv. De exemplu, în definiția specializată a termenului **activ** se recurge la alți termeni specializați: *creanță, capital*.

Ținând cont de observațiile anterioare, am încercat să analizăm doar câteva paradigme care se remarcă prin mai multă claritate în terminologia economică şi care sunt prezente frecvent în publicațiile economice pe care le-am avut în vedere pentru stabilirea corpusului nostru, atrăgând totodată atenția asupra caracterul deschis şi nelimitat al paradigmelor, care face practic imposibilă fixarea unor limite externe pentru inventarierea lor riguroasă sub aspect cantitativ.

Paradigma
PREȚ, COST, TARIF, TAXĂ

Una dintre paradigmele analizate de noi, în primul rând din motivul largii circulații a tuturor termenilor componenți, este cea a termenilor PREȚ, COST, TARIF, TAXĂ.

Am grupat în această clasă lexico-semantică o serie de termeni având ca şi sem comun, plasat în poziție centrală a definițiilor */sumă de bani/* ***necesară*** *pentru achiziționarea de bunuri, servicii/*, în raport cu care se detaşează semele individuale diferențiatoare.

La nivelul tuturor definițiilor lexicografice şi terminografice ale membrilor paradigmei, am observat că se recurge deseori la numeroase sinonime, structuri frazeologice şi concepte inclusive, aşa cum este cel al „banilor": „sumă de bani", „expresie bănească", „cantitate de monedă". Identificarea diferențelor specifice fiecărui termen favorizează accesul la sensul precis şi, implicit, utilizarea corespunzătoare a termenilor grupați în această paradigmă.

PREȚ este definit de DEX şi de NODEX ca şi „sumă de bani pe care trebuie să o plătească cumpărătorul pentru achiziționarea unui produs sau serviciu". DE aduce multiple precizări specializate, care ajută la definirea completă a sensului: „prețul există numai în măsura în care se realizează un schimb comercial, deci producătorul şi consumatorul sunt diferiți; nivelul şi evoluția prețurilor în economia de piață sunt determinate de mecanismul cererii şi ofertei, dar şi de intervenția guvernamentală şi de politica marilor firme".

COST este definit în dicționarele generale dar şi în DE ca şi „sumă de bani cheltuită pentru producerea sau cumpărarea unui bun, efectuarea unei lucrări, prestarea unui serviciu".

Este important de menționat că în cazul termenilor PREȚ şi COST diferențele de sens pot fi neglijate în anumite contexte, atât definițiile generale, cât şi definiția specializată indicând sinonimia lor.

TARIF aduce în plus la nucleul dur al sensului (sumă de bani) trăsătura specifică /+*stabilită în mod oficial/*, lucru remarcat atât în dicționarele generale,

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

cât şi în cele specializate. De asemenea, distingem ca diferențiatoare trăsătura /+ *fix, nenegociabil/* şi /+ *limitare tipuri de servicii şi produse (poştă, transport, telefonie)/*

TAXA este tot *sumă de bani,* dar poate să implice în plus intervenția statului, fiind o plată efectuată în favoarea bugetului de stat de către persoane fizice sau juridice pentru anumite servicii sau drepturi.

Toți termenii paradigmei se regăsesc şi în multiple sintagme, mai mult sau mai puțin fixate, prezente şi în publicațiile economice analizate de noi.

PREȚ: *preț cu amănuntul, preț de livrare, preț de producție, preț al obligațiunii, preț al pământului, preț liber, preț real, preț-umbră, preț subvenționat, preț-plafon, etc.*

TAXĂ: taxă pe valoare adăugată, taxă a rescontului, taxă locală, taxă vamală etc.

COST: *cost global, cost fix, cost mediu variabil, costul vieții, cost margina etc.*

TARIF: *tarif vamal*

Opozițiile semantice din paradigma banilor, ca expresie a valorii bunurilor şi serviciilor pot fi sintetizate grafic într-un tablou care facilitează accesul la sensul corect, permițând identificarea atât a asemănărilor, cât şi a diferențelor dintre cuvintele grupate de noi.

Seme comune	*Seme distinctive*			
/sumă de bani /, /pentru bunuri, servicii/	PREȚ	COST	TARIF	TAXĂ
	/+Schimb comercial/	/+Schimb comercial sau +proces de producþie/	/stabilit în mod oficial/ /fix/, /nenegociabil/, /+pentru anumite tipuri de servicii şi produse (poştă, transport, telefonie)/	/+intervenția statului/

În atestările din presa economică am regăsit frecvent termenii paradigmei, fie cu sensul lor general, fie cu o serie de condiționări contextuale sau în relație cu alți termeni economici.

PREȚ este cel mai frecvent dintre termenii paradigmei:

„**Prețul** locuințelor noi din principalele oraşe din țară s-au redus în acest an cu până la 15 %”- Ziarul Financiar, 10 decembrie 2013

„**Prețul de producție** a gigacaloriei livrată de Termica SA Suceava a fost majorat cu 3% prin decizie ANRE”- *Ziarul Financiar,* 4 ianuarie 2012

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

„Cea mai scumpă achiziție pe eMag (...) este un Mercedes Benz, al cărui **preț de catalog** depăşeşte 56.000 de euro”- *Capital*, 25 noiembrie 2013

„O pictură în ulei alui Ion Mirea a atins probabil minimul istoric pe piața de artă: adjudecare de 120 de euro, un **preț de pornire** sub orice evaluare, aşa cum se practică” - *Ziarul Financiar*, 14 noiembrie 2013

„Introducerea de noi impozite va duce la majorarea **prețului final** al energiei” - *Ziarul Financiar*, 11 noiembrie 2013

„Şase generali care au deținut funcții de conducere în cadrul Ministerului Apărării Naționale sunt cercetați penal de procurorii anticorupție în dosarul „Case pentru generali“, în legătură cu achiziționarea, în condiții ilegale, a unor locuințe de serviciu la **preț subvenționat**” - *Capital*, 26 aprilie 2013

„(...)www.tirbuson.ro oferă posibilitatea abonării la vinurile preferate sau achiziția lor la un **preț promoțional**” - *Ziarul Financiar*, 11 octombrie 2013

În presa economică analizată am remarcat atât folosirea lui COST în contexte specializate prin sintagme fixe, cât şi în cele de uz general. De cele mai multe ori, într-un context, COST apare în corelație cu alți termeni economici:

„Scăderea excesului de lichiditate ar putea conduce la creşterea **costurilor de finanțare** pentru bănci” - *Capital*, 24 octombrie 2013,

„Noile prevederi ale Codului fiscal limitează **deductibilitatea costurilor** cu amortizarea autovehiculelor” - *Capital*, 14 septembrie 2013,

„România a deschis o emisiune de obligațiuni în dolari pe 10 ani, pe piața din SUA, cu un **cost indicativ** de 4,625%” - *Ziarul Financiar*, 14 februarie 2013.

Este de remarcat faptul că pentru termenii paradigmei PREȚ şi COST, în actualizările lor la nivelul presei economice, am regăsit atât situații în care sunt valorificate toate diferențele de sens existente, cât şi situații în care, eludând trăsăturile lor distinctive, contextele pun în evidență o relație de sinonimie:

„În esență, în economia de piață, **prețurile** nu se formează pe baza **costurilor**, ci în funcție de raporturile dintre cerere şi ofertă. Astfel, creşterea **costurilor** (a impozitării, în speță) nu atrage creşterea direct proporțională a **prețurilor**” - *Ziarul Financiar*, 13 noiembrie 2013;

„**Prețurile** produselor oferite de magazinele online din străinătate au continuat, în 2013, să fie mai mici decât cele din magazinele româneşti, arată o analiză realizată de PayPal, care a verificat destinațiile de unde utilizatorii români pot achiziționa la cele mai bune **costuri** produse premium sau ieftine” - *Capital*, 5 martie 2014

De obicei, TARIF este corect folosit în actualizările din presă, ținându-se cont de trăsăturile de sens distinctive, care-i sunt chiar subliniate contextual:

„După trei ani de la intrarea în vigoare a legii energetice, piața din România a stabilit un **tarif** de 50% față de grila oficială, adică un sfert față de de tarifele medii din UE” - *Bursa*, 25 noiembrie 2013

„Conpet şi-a majorat profitul cu 34% în trimestrul III, iar **tariful** de

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

transport ar putea creşte cu 5,4 %."- *Ziarul Financiar*, 12 noiembrie 2013

Totuşi, este interesant de observat că, în ciuda manifestării vizibile a trăsăturilor diferenţiatoare menţionate anterior pentru termenul TARIF, uneori am înregistrat şi echivalenţe de sens cu termenul PREŢ, generate din dorinţa evitării unor repetiţii:

„**Preţul** energiei electrice pentru populaţie a urcat cu 4,4 % în România, iar **tariful** a rezultat după ajustarea pentru puterea de cumpărare a consumatorului mediu" - *Ziarul Financiar*, 27 mai 2013.

„În Belgia, Danemarca şi Slovacia **tarifele** au rămas aproape neschimbate. În România, se raportase, în al doilea semestru al lui 2012, o creştere medie a **preţului** gazelor naturale pentru populaţie cu 4,4%, sub media continentală, dar şi cel mai scăzut **tarif** din UE (2,7 euro pentru 100 KWh, de aproape trei ori mai mic faţă de media Uniunii)" - *Capital*, 11 iunie 2013

„Consiliul Concurenţei va demara o analiză a modului în care Autoritatea Naţională de Reglementare în Energie (ANRE) a fixat **tarifele** pentru energia livrată populaţiei şi instituţiilor publice, după ce Hidroelectrica şi Fondul Proprietatea, acţionar minoritar al companiei de stat, au depus plângeri în care argumentează că **preţul** fixat este sub costuri" - *Capital*, 24 ianuarie 2013

În presa economică regăsim termenul TAXA într-o varietate destul de mare de sintagme, mai mult sau mai puţin fixe, uneori dezvoltate doar din dorinţa de expresivitate.

„Competitivitatea uzinei din Chennai va creşte după ce **taxa vamală** de 10% va fi eliminată."- Ziarul Financiar, 12 martie 2013

„O scădere a **taxelor pe muncă** este absolut obligatorie dacă vrem să dezmorţim angajările şi să repornim economia" - *Capital*, 25 noiembrie 2013

„O scădere a taxelor în 2005 a dus la creşterea numărului de ore lucrate, a scăzut **taxa marginală** în economie, 80% din creştere s-a dus în consum, iar **taxele implicite pe venit, profit şi TVA** au crescut" - *Capital*, 25 noiembrie 2013

„**Taxele de magazin** (o multitudine de taxe cu denumiri care mai de care mai diverse- **de intrare în magazin, de magazin nou, de reamenajare, de creştere a suprafeţei de vânzare, de schimbare a codurilor de bare, de marketing, de revistă, de promoţie, de listare, de poziţionare suplimentară/preferenţială/exclusivă, de eşec,** etc) au suscitat vii dezbateri în perioada 2008-2009" - *Capital*, 2 decembrie 2013.

În unele actualizări, TAXA intră în relaţie şi cu un alt termen din paradigma analizată, situaţie care favorizează sesizarea semelor distinctive:

„**Preţul** energiei electrice va creşte de la 1 ianuarie 2014, (...) însă nu din cauza **taxei pe construcţii speciale**" - *Capital*, 19 noiembrie 2013

În concluzie, în cazul acestei paradigme putem afirma că distanţa dintre inventarul sensurilor cuprinse atât în dicţionarele generale cât şi cele specializate şi actualizarea lor în presa economică este relativ mică, diferenţele de sens existente între termenii legaţi fiind surprinse în mod corespunzător de vorbitori.

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

Paradigma
CLIENT, CONSUMATOR, BENEFICIAR, UTILIZATOR, CUMPĂRĂTOR

Termenii propuşi îndeplinesc condiţiile unei paradigme lexico-semantice, organizată în jurul unor seme comune *(/persoană fizică sau juridică/, /în relaţie cu produse, servicii/*), la care se adaugă seme diferenţiatoare, chiar dacă definiţiile din diferite tipuri de dicţionare nu evidenţiază clar aceste deosebiri importante pentru o definire riguroasă.

Înregistrarea şi definirea termenilor acestei paradigme este neunitară la nivelul dicţionarelor generale şi specializate, ceea ce ne conduce chiar de la început la exprimarea necesităţii de revizuire şi corelare a definiţiilor lexicografice şi terminografice disponibile pentru aceşti termeni.

CLIENT, UTILIZATOR sunt definiţi doar în DEX, în timp ce restul termenilor acestei clase lexico-semantice sunt prezenţi şi în dicţionarele economice. În dicţionarele generale, CLIENT este definit cu ajutorul altor termeni care fac parte din paradigmă, stabilindu-se clar unele relaţii de sinonimie, nesusţinute de definiţiile terminografice. Astfel, atât DEX, cât şi NODEX, disponibil on-line, precizează că termenul denumeşte un „cumpărător sau consumator, într-un magazin, local public; persoană care apelează la serviciul cuiva (medic, avocat), luată în raport cu acesta". Este uşor de remarcat inconsecvenţa definiţiilor lexicografice în raport cu cele terminografice, lucru clar demonstrat după analiza sinoptică şi comparativă a informaţiilor din dicţionarele generale şi cele din dicţionarele economice în cazul termenului CONSUMATOR. În dicţionarele generale, acesta apare ca sinonim cu termenul CLIENT, care implică semul diferenţiator */+ cumpărare/*, în timp ce în dicţionarul economic precizează clar că un consumator „nu se confundă cu cumpărătorul", „nu există cumpărare"; „consumatorul nu se confundă nici cu purtătorul cererii". În cazul termenului BENEFICIAR, definiţia furnizată este explicită, desprinzându-se cu uşurinţă semul comun */+ persoană fizică sau juridică/, /+produse, lucrări, servicii/, dar şi semul diferenţiator /+ reglementare juridică, contract/*.

Pentru UTILIZATOR, dicţionarele generale sunt destul de succinte în informaţii, putând totuşi să observăm că prezintă semele comune întregii paradigme: */persoană fizică sau juridică, în relaţie cu produse, servicii/*, iar semul distinctiv se referă la */– activitate comercială/*, ceea ce îl apropie din punct de vedere al suprapunerilor de sens cu termenul CONSUMATOR.

În cazul lui CUMPĂRĂTOR, la nivelul definiţiilor se constată o abordare uniformă a sensului: */+ persoană fizică, juridică/, /+acţiunea de a cumpăra/*.

Diferenţele semantice pentru termenii din această paradigmă sunt sintetizate în acest tablou:

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

Seme comune	*Seme distinctive*				
/persoană fizică sau juridică, în relație cu produse, servicii/	Client	Consumator	Beneficiar	Utilizator	Cumpărător
	/+cumpărare/	/- cumpărare/	/+ regle-mentare juridică, contract/	/– activitate comercia-lă/	/+cumpărare/

Urmărind actualizările din texte ale termenilor acestei paradigme, putem face observația că toți înregistrează o frecvență destul de bună în presa economică, chiar dacă se remarcă uneori o distanță a sensului dat față de cel din dicționarele menționate.

Termenul hiperonim CLIENT este frecvent actualizat, singur sau raportat la alți termeni ai paradigmei: „Vodafone România este o divizie a Vodafone Group Plc, unul dintre cele mai mari grupuri de telecomunicații mobile din lume, cu aproximativ 411 milioane **clienți**" - *Capital*, 29 decembrie 2013.

„**Clienții** RCS&RDS îşi pot plăti acum serviciile şi fără a prezenta factura, prin intermediul celor 8000 de terminale PayPoint instalate în magazine pe tot cuprinsul țării." *Capital*, 11 decembrie 2013

În multe actualizări din presa economică am constatat echivalența stabilită între CLIENT şi un alt termen din această paradigmă, UTILIZATOR:

„Am adăugat acces la serviciile 4G pentru toți **clienții** noştri, persoane fizice sau juridice, pentru **utilizatorii** de cartele Orange Prepay."- *Capital*, 24 decembrie 2013

„Numărul unu de pe piața locală de telefonie mobilă, a pierdut 237.000 de **utilizatori**, respectiv 2,3 din baza de **clienți**, față de finele anului trecut."- *Ziarul Financiar*, 29 aprilie 2009.

În cazul termenului BENEFICIAR, am identificat numeroase actualizări ale sale în presa economică, de regulă în concordanță cu trăsătutrile de sens distinctive, surprinse în definiția sa terminografică:

„În anul 2014 ne angajăm să finalizăm reforma sistemului de implementare pentru ca absolut toate etapele de folosire a fondurilor europene de către **beneficiari** să fie simplificate la maximum." *Capital*, 31 decembrie 2013.

„Aproximativ 34% dintre **beneficiarii** tichetelor de vacanță au mers în stațiuni, pe locul secund se situează turismul urban (27 %)."- *Capital*, 16 decembrie 2013.

„Producătorii francezi de automobile şi transportatorii de petrol se află printre posibilii **beneficiari** ai acordului privind programul nuclear al Iranului."- *Bursa*, 26 noiembrie 2013.

Am remarcat şi contexte în care BENEFICIAR este actualizat împreună cu alți termeni ai paradigmei; în acest caz, alăturarea lor în cadrul aceluiaşi

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

context fie generează o diferențiere semantică a termenilor, fie o neutralizare a trăsăturilor de sens, ceea ce conduce la o relație de cvasisinonimie:

„În relația **producător-client-consumator/beneficiar**, decizia privind achiziția şi utilizarea unui anumit tip de ciment este influențată în special de notorietatea brandului, de performanța produsului în aplicație şi de convingerile constructorilor.“ - *Ziarul Financiar,* 30 aprilie 2013

„Concret, prin acest sistem vor fi stocate fişierele **consumatorilor** în propriile centre de date, acestea putând fi accesate de pe mai multe dispozitive prin intermediul conexiunii la internet. Practic, fiecare **utilizator** va scăpa de o mare grijă legată de capacitatea sa, limitată, de stocare a datelor. Acest concept va genera beneficii majore pentru toate părțile implicate în industria IT, printre primii **beneficiari** aflându-se dezvoltatorii independenți de soft-ware” - *Bursa*, 8 iunie 2012

Pentru CONSUMATOR, am identificat contexte care marchează clar trăsăturile distinctive ale sale:

„Producătorii din Italia şi Franța (...) şi-au diversificat gamele într-atât încât nu mai au acoperire în nevoile **consumatorilor** maturi din Europa.”- *Ziarul Financiar*, 27 noiembrie 2013.

„**Consumatorii** ar putea ataca doar la Tribunalul specializat din capitală contractele ce conțin clauze abuzive, pe care le-au încheiat cu băncile.”- *Bursa*, 12 decembrie 2013

„Interconectarea sistemelor de transport gaze naturale, dintre oricare două țări membre ale UE, nu trebuie să determine creşterea prețurilor gazelor naturale la toți **consumatorii** finali.” - *Capital*, 28 ianuarie 2013.

CUMPĂRĂTOR este şi el destul de bine actualizat în presa economică, fie singur, fie alături de alți termeni economici, sau de alți termeni ai paradigmei, ca şi sinonime referențiale (de cele mai multe ori este vorba de termenul CLIENT):

„**Cumpărătorul** român este tot mai educat şi acordă tot mai multă importanță calității produselor” - *Capital*, 8 decembrie 2013

„Compania le va putea oferi **cumpărătorilor** de publicitate online accesul la o bază de date cu peste 140 de milioane de potențiali **clienți, utilizatori** de internet - *Ziarul Financiar*, 29 iunie 2010

„Oricât am spune noi potențialilor **cumpărători** că o maşină electrică este potrivită pentru ei, nu am avea cum să îi convingem; **Clientul**, în funcție de nevoile sale, trebuie să poată merge la un showroom și să aleagă o maşină potrivită.” - *Capital*, 6 noiembrie 2013.

„Ieri, Samsung Galaxy S4 a fost pus la dispoziția **clienților**. Principalul eveniment a fost în AFI Palace Cotroceni, unde primii **cumpărători** primeau un voucher de 100 euro.” - *Capital*, 28 aprilie 2013

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

În cazul acestei paradigme, mai ales pentru unii termeni (BENEFICIAR, UTILIZATOR, CONSUMATOR), există uneori o distanță între definițiile generale şi specializate şi actualizările termenilor în presa economică. În unele situații, alăturarea mai multor termeni ai paradigmei în cadrul aceluiaşi context nu generează diferențierea lor semantică aşa cum se impunea, exemplele noastre indicând mai degrabă o neutralizare a lor, ceea ce conduce la o cvasisinonimie.

Paradigma
ALOCAȚIE, FINANȚARE, SUBVENȚIE, COMPENSAȚIE, CREDIT, ÎMPRUMUT, INDEMNIZAȚIE

Termenii precizați pot fi aliniați în cadrul unei paradigme, datorită semelor comune:

/+ sumă de bani, primită sau de primit, de către o persoană fizică sau juridică/, la care se adaugă diferențe semantice, pe care le vom extrage din lectura comparativă a definițiilor.

ALOCAȚIA este definită de *DEX* destul de succinct, dar totuşi cu claritate, putându-se desprinde trasăturile esențiale de sens: „sumă de bani, cantitate de bunuri care se alocă". Se avansează chiar sinonimia cu alt termen al paradigmei: „indemnizație acordată de stat în anumite condiții, unei persoane".

Şi NODEX, disponibil on-line, defineşte termenul în aceeaşi manieră: „sumă de bani alocată de către stat sau de către o instituție pentru un scop anumit, ajutor în bani acordat unei persoane în anumite condiții", definiție din care se distinge semul diferențiator: */+bugetul de stat/*.

În DE am regăsit o definiție destul de uşor de abordat de către cititorul nespecializat, din care se desprind cu claritate semele comune dar şi cele distinctive: */sumă de bani provenită de la bugetul de stat, destinată satisfacerii anumitor nevoi personale şi colective*/. De asemenea, termenul este explicat şi la nivelul unor sintagme, mai mult sau mai puțin fixate: *alocație de stat pentru copii, alocație pentru naştere, alocație pentru deces, alocație pentru locuințe, alocații specifice*.

INDEMNIZAȚIA este definită doar în dicționarele generale (DEX, NODEX), din care reies cu uşurință semele comune întregii paradigme: */sumă de bani primită/,* la care se adaugă seme diferențiatoare, referitoare la destinatar care este indicat ca fiind salariat şi la scop care este acela de a acoperi cheltuieli făcute de un angajat în afara salariului pentru îndeplinirea unei sarcini sau pentru despăgubirea pentru un prejudiciu suferit. DEX avansează sinonimia cu termenul ALOCAȚIE pentru sensul secundar al lui INDEMNIZAȚIE.

Pentru FINANȚARE, între definițiile lexicografice şi cele terminografice

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

nu apar diferenţe importante la nivel general. Astfel, definiţia din DEX face iniţial trimitere doar la verbul „a finanţa”, urmând să detalieze apoi autorul (surse particulare, bugetul de stat sau organisme şi instituţii internaţionale), scopul (crearea şi funcţionarea unei întreprinderi, unui organism sau pentru aplicarea unei politici), informaţii menţinute şi de DE, dar intercondiţionarea conceptual-ierarhică (emisiune de acţiuni, efect de levier financiar, rentabilitatea capitalului etc.) le face mai puţin operante la nivelul nespecialiştilor. Totuşi, acestea permit decodarea nodului dur al sensului şi detalierea semelor diferenţiatoare. Astfel, FINANŢAREA reprezintă */fonduri alocate*/. Ca şi termenul precedent al paradigmei prezintă semul distinctiv: /+*bugetul de stat*/, la care se adaugă şi semul /+*organisme, organizaţii internaţionale/.* În plus, sunt prezentate şi o serie de sintagme fixe şi definiţiile lor specializate: *finanţare internă, finanţare externă, finanţare (ne)rambursabilă, finanţare legată, finanţare compensatorie, finaţare pentru dezvoltare*.

SUBVENŢIA aduce la nucleul dur al sensului (*sumă de bani, primită de către o persoană fizică sau juridică, din partea statului sau a altor organisme*) trăsăturile /+ *atenuare efecte sociale/*, /+*nerambursabil*/, explicitate atât de dicţionarele generale, cât şi cele specializate, în timp ce COMPENSAŢIA apare ca un fel de opozant direct al lui SUBVENŢIE sub aspectul trăsăturii referitoare la destinatarul sumei de bani: beneficiarul unei compensaţii fiind doar persoane fizice, în special categoria salariaţi şi la cauza acordării, compensaţia putând fi acordată şi ca recompensă, dar şi ca despăgubire.

În DE, pentru COMPENSAŢIE am identificat sintagma *compensaţie pentru disponibilizare*, care direcţionează aplicarea termenului la categoria de destinatari salariaţi, în situaţia disponibilizării sau reorganizării unei instituţii, deci cu păstrarea semului /+*atenuare efecte sociale*/.

CREDITUL beneficiază de definiţii detaliate atât în dicţionarele generale, cât şi în cele specialitate, distanţa dintre cele două fiind extrem de mică în ceea ce priveşte componentele comune şi cele distinctive. Ambele îl definesc ca şi relaţie economică bănească, între persoane fizice sau juridice (*creditorul şi debitorul*), obiectul relaţiei (suma de bani) este fiind rambursabilă. În plus faţă de ceilalţi termeni ai paradigmei apar alte trăsături diferenţiatoare, legate de modalităţile de restituire (*garantare cu bunuri sau valori, dată fixă/scadenţă, dobândă*).

În *Dicţionarul Economic* se prezintă chiar o clasificare detaliată a creditelor, în funcţie de diferite criterii: durata (*credit de o zi, pe termen scurt, pe termen mediu, pe termen mediu*), destinaţia (*credit de trezorerie, credit de documentare, de export, credit pentru construcţii, credit pentru consum*), cauza (*de finanţare, de refinanţare*).

Am remarcat că atât definiţiile lexicografice, cât şi cele terminografice

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

stabilesc relații interconceptuale cu alți termeni economici (*creditor, debitor, titlu, bunuri, etc*), rămânând totuşi uşor de decodat de către nespecialişti.

ÎMPRUMUTUL are o definiție destul de apropiată de cea a creditului, diferențele apărând mai ales în ceea ce priveşte detaliile specializate precizate de definiția terminografică: relație economică bănească, între persoane fizice sau juridice (*împrumutător şi împrumutat*), obiectul relației (*suma de bani sau cantitate de bunuri consumabile sau neconsumabile*) este rambursabil, cu plata unei dobânzi, atunci când obiectul îl constituie o sumă de bani, sau eventual gratuit pentru bunuri.

Definiția terminografică înregistrează şi sintagmele fixe: *IMPRUMUT de consumație, ÎMPRUMUT de folosință*.

Am sintetizat astfel opozițiile semantice generale din paradigma „banilor primiți sau de primit":

Seme comune	*Seme distinctive*						
/sumă de bani, primită sau de primit, de către o persoană fizică sau juridică/	Alocație	Finaþare	Subvenție	Compensație	Credit	Împrumut	ndemniza-ie
	/de la bugetul de stat/, /pentru satisface-rea anumitor nevoi persona-le şi colective/	/+ bugetul de stat/, /+ organisme, organizații internațio-nale/	/+ atenuare efecte sociale/, /+neram-bursabil	"+ persoane salariate" „+atenuare efecte sociale/	/+ram-bursabil/ /garan-tare cu bunuri sau valori/, /dată fixă pentru scadenþă/, /+dobândă/	/+ram-bursabil/ /+ , - dobândă/	/+ persoane salariate/ /acoperire cheltuieli pentru îndeplinirea unei sarcini/ /despăgubire a pentru un prejudiciu suferit/ /+extrasalari al/

Urmărind actualizările termenilor din această paradigmă, am putut constata că toți sunt destul de frecvenți atât în comunicarea obişnuită, cât şi în cea economică, totuşi, uneori, pentru unii termeni, trăsăturile distinctive identificate la nivelul dicționarelor sunt eludate de contexte, în ciuda accesibilității definițiilor analizate.

ALOCAȚIE este un termen actualizat în presa economică, de obicei în cadrul sintagmelor fixe şi uneori prin determinanți sau relații condiționate cu alți termeni economici:

„O localnică în vârstă s-a plâns că abia poate trăi cu pensia ei de 300 de euro fără **alocația pentru nevăzători**, care-i aduce 724 de euro la fiecare două

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

luni şi avantaje precum facturi mai mici la curentul electric.” - *Ziarul Financiar,* 17 mai 2012

„Creşterea cuantumului venitului minim garantat, în două etape, şi a **alocației pentru susținerea familiei** a fost avizată în şedința de miercuri a Guvernului.” - *Ziarul Financiar,* 15 mai 2013

„În cazul **alocației pentru copii**, doar 7,9% dintre români şi bulgari au solicitat-o, jumătate din nivelul imigranților (15,3%) şi mai puțin chiar decât media la nivel federal (10,9 procente).” - *Capital,* 16 decembrie 2013

„Ministerul transporturilor propune dublarea **alocației de hrană** alocată personalului navigant şi auxiliar îmbarcat pe nave.” - *Ziarul Financiar,* 13 septembrie 2013

„Vreau să vă prezint decizia guvernului de a modifica venitul minim garantat şi **alocația pentru sprijinul familial**, în sensul creşterii substanțiale a acestora, ca măsură de protecție socială față de liberalizarea graduală a prețului la energie electrică şi la gaze naturale.” - *Ziarul Financiar,* 17 mai 2013.

În unele contexte se constată echivalența stabilită între ALOCAȚIE şi INDEMNIZAȚIE, fiind evidențiate trăsăturile de sens comune: sumă de bani primită, de la bugetul de stat, pentru nevoi personale, fără a avea caracter de salariu:

„O altă firmă cu sediul la Londra pretinde că oferă asistență pentru obținerea de ajutoare sociale în Marea Britanie (**indemnizație de maternitate**, **alocație pentru copii**, ajutoare pentru locuințe etc.)” - *Capital,* 4 noiembrie 2013.

„Pe o insulă din Grecia orbii văd doar culoarea banilor: statul a plătit **indemnizații** de nevăzător unui taximetrist şi unui vânător de păsări.” - *Ziarul Financiar,* 17 mai 2012

INDEMNIZAȚIE este destul de frecvent actualizat şi, în unele cazuri, prezintă o serie de condiționări contextuale ale sensului date de determinanți sau sau de relația sa cu alți termeni economici:

„Potrivit purtătorului de cuvânt al Guvernului, Andrei Zaharescu, actul normativ stabileşte totodată cuantumul **indemnizației** pentru creşterea copiilor la 85% din media veniturilor nete ale mamei” - *Ziarul Financiar,* 12 decembrie 2012

„Cuantumul sumei este stabilit prin hotărârea birourilor permanente reunite ale celor două Camere, în funcție de resursele bugetare, dar nu mai puțin de o **indemnizație** şi jumătate brută a deputatului, respectiv a senatorului.” - *Ziarul Financiar,* 15 noiembrie 2013

În unele contexte din presa economică există distanță între definiția lexicografică a lui INDEMNIZAȚIE şi sensul cu care este actualizat, ceea ce ar impune o atenție mai mare pentru realizarea unei selecții semantice adecvate contextului, care să surprindă corespunzător trăsăturile de sens distinctive ale termenilor. Astfel, uneori am regăsit termenul INDEMNIZAȚIE cu sensul de

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

retribuție, salariu, eludând trăsătura dinstinctivă /+extrasalarial/, precizată de DEX: indemnizația se acordă „în afara salariului", „nu are caracter de salariu".

„Remunerația membrilor executivi ai consiliului de administrație este formată dintr-o **indemnizație** fixă lunară care nu poate depăşi de 6 ori media pe ultimele 12 luni a câştigului salarial mediu brut lunar din ramura în care îşi desfăşoară activitatea. În prezent, **salariul** CEO-ului Tarom este de 10.000 de euro pe lună."-Ziarul Financiar, 3 noiembrie 2013.

„Potrivit listei transmise de Guvern, cel mai bine plătit este managerul CN Căi Ferate, cu **o indemnizație** de 14.583 euro pe lună, dar şi directorul general al Poştei, cu o indemnizație de 14.280 euro lunar. Directorul general executiv al Tarom este plătit cu 10.000 euro/lunar, în timp ce managerii CFR Marfă şi CFR Călători au **salarii** lunare ce depăşesc 9000 euro." - *Capital*, 29 mai 2013

Pentru FINANȚARE, actualizările din presă sunt frecvente, de obicei corelat cu alți termeni economici sau chiar cu termeni din aceeaşi paradigmă, CREDIT şi ÎMPRUMUT:

"Contracte de **finanțare** pentru proiecte în valoare de peste 600 de milioane de euro au fost semnate anul trecut în cadrul Programului Operațional Sectorial (POS) Mediu." - *Ziarul Financiar*, 7 ianuarie 2013

„Operatorii aerieni au profitat de avantajul costurilor scăzute de **finanțare** pentru înlocuirea modelelor mai vechi cu unele noi, cu un cosum redus de carburant, ceea ce a dus la creşterea producției şi vânzărilor" - *Capital*, 7 ianuarie 2013

„Începând cu anul 2011, Guvernul acordă, prin intermediul Agenției pentru Implementarea Proiectelor şi Programelor pentru IMM-uri (o structură din cadrul Ministerului Economiei), **finanțări nerambursabile** de câte 10.000 de euro pentru tinerii care îşi dezvoltă o afacere, iar firmele lor sunt înregistrate sub formă de SRL-D (societate cu răspundere limitată - debutant)." - *Ziarul Financiar*, 23 aprilie 2013

„Intrarea României în Mecanismul Unic de Supraveghere Bancară ar însemna scăderea costurilor de **finanțare** pentru bănci şi ieftinirea **creditelor** pentru sectorul real al economiei" - *Capital*, 27 noiembrie 2013

„Accesul la **finanțare** este o problemă mai presantă în special pentru companiile care au în prezent **credite** de la bănci şi IFN." - *Capital*, 7 ianuarie 2013

„Banca Europeana de Investiții (BEI) a acordat CEC Bank a doua tranşă, în valoare de 30 de milioane de euro, din **împrumutul** de 45 de milioane de euro destinat **finanțării** întreprinderilor mici şi mijlocii (IMM-urilor), societăților cu capitalizare de piață medie şi entităților publice" - *Capital*, 23 decembrie 2013

Pentru termenul SUBVENȚIE am identificat o distanță extrem de mică sau chiar zero între definițiile lexicografice, terminogragice şi majoritatea

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

actualizărilor sale din presă, care îi respectă trăsăturile de sens distinctive: /+ *intervenție a statului/, /+ atenuare efecte sociale/, /+nerambursabil/.*

„Premierul Victor Ponta a anunțat, joi, că bugetul alocat Educației pentru 2014 prevede o majorare cu 10% a **subvenției** acordate pentru cazarea studenților în cămine" - *Ziarul Financiar*, 14 noiembrie 2013

„Fabrica, cu capital integral românesc, asigură celor care încheie contracte ferme, prefinanțarea sămânței, erbicidelor, îngrășămintelor, precum şi o **subvenție** de 630 euro/ha plus 40 euro pe tona de sfeclă predată." - *Capital*, 18 iulie 2013

Pentru evidențierea acestor trăsături de sens, în numeroase contexte am identificat şi cazuri în care termenul este echivalat cu cuvinte ca: *sprijin, ajutor*.

„Guvernul a aprobat zilele trecute cuantumul **ajutoarelor financiare** care se acordă producătorilor agricoli pentru anul 2013, atât din fonduri europene, cât şi de la bugetul de stat. Cea mai importantă **subvenție**, şi anume, plata directă pe suprafață, este de 139,17 euro/ha din fonduri europene, la care se adaugă 21 de euro/ha de la bugetul național." - *Capital*, 26 octombrie 2013

„Sprijinul oferit de către guvern la achiziția unei maşini noi de către persoanele fizice este binevenit, dar lipsa voucherelor, întârzierile în implementare, precum şi multele zvonuri sau aşteptări din jurul acestui program au făcut ca de multe ori persoanele fizice să amâne achiziția. Dacă în 2010 şi 2011 piața a fost susținută de 190.000, respectiv 120.000 de tichete Rabla, prin care guvernul acorda practic o **subvenție** de până la 2.700 de euro, anul acesta numărul tichetelor a scăzut până la 45.000." - *Ziarul Financiar*, 25 august 2012

„Constănțenii care vor să solicite **ajutor pentru încălzirea** locuinței pot intra în posesia formularelor de cerere a **subvenției**, începând de luni, 28 octombrie." - *Capital*, 29 octombrie 2013

„Miercuri, 9 octombrie 2013, Guvernul a aprobat „Hotărârea de Guvern pentru aprobarea normelor metodologice privind acordarea unui **ajutor de stat** pentru motorina utilizată în agricultură". Potrivit actului normativ, **subvenția** va fi de 1,399 lei/litru." - *Capital*, 12 octombrie 2013

„Le dăm un **ajutor** celor cu venituri sub 800 de lei pe persoană, le pun şi centrale. Persoanelor din blocuri debranşate le acordăm până la 2.000 de lei ca să-şi achiziționeze centrale individuale. Autoritățile din Iaşi, Vaslui, Suceava şi Botoşani spun că vor acoperi integral **subvenția** la gigacalorie" - *Ziarul Financiar*, 4 octombrie 2013

COMPENSAȚIE este actualizat în presă în mod izolat, dar exemplele furnizate arată o bună corelare a definițiilor cu textele de specialitate:

„McNerney (63 de ani) a primit un bonus de 10,8 milioane de dolari şi acțiuni de 7,53 milioane de dolari, pe lângă un salariu de bază de 1,93 milioane de dolari şi **compensații** speciale de 840.000 de dolari. **Compensația** executivului include de asemenea un bonus de 4,44 milioane de dolari pentru performanțele din 2012 şi unul de 6,38 milioane de dolari pentru atingerea unor ținte de profit pe 3 ani"- *Ziarul Financiar*, 18 martie 2013

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

„Dreptul Uniunii Europene prevede că, în caz de anulare a unui zbor, pasagerii pot primi o **compensație** în sumă fixă al cărei cuantum este cuprins între 250 şi 600 de euro.” - *Ziarul Financiar*, 23 octombrie 2013.

„Cipru intenționează să dea deponenților ruşi acțiuni la cea mai mare bancă din țară, Bank of Cyprus, drept **compensație** pentru banii pierduți în urma programului de salvare a țării.” - *Capital*, 19 iunie 2013

“Membrii Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară ar fi decis, prin hotărârea numărul 73, din 18 decembrie, să-şi acorde **compensații** în caz de revocare din funcție.” - *Capital*, 23 decembrie 2013.

„Fiecare angajat disponibilizat va primi 2,4 salarii lunare, pentru fiecare an lucrat în firmă. Pentru ca mulți dintre aceşti angajați au câte 15-20 de ani de activitate, **compensațiile** unora dintre ei pot atinge şi 150.000 de euro” - *Bursa*, 13 noiembrie 2013.

Termenul CREDIT apare foarte des actualizat atât cu valoare generală, cât şi cu sens în mod precis circumscris, prin corelarea cu alți termeni specializați:

„Argumentul celor care doresc ieftinirea **creditului** este acela că fără credit nu se pot face investiții, iar fără investiții creşterea economică este întârziată.” - *Capital*, 7 ianuarie 2014

„Lichiditatea la nivel macroeconomic se referă la condițiile monetare din economie, măsurate prin nivelul dobânzilor, dinamica **creditelor** şi a masei monetare şi condițiile de creditare.” - *Capital*, 6 ianuarie 2014.

„Scăderea ratelor dobânzilor la **creditele** noi acordate companiilor şi populației, reducerile succesive ale ratei dobânzii de politică monetară şi îmbunătățirea condițiilor lichidității pe piața monetară contribuie la o dinamică pozitivă a creditării în monedă națională.” - *Bursa*, 8 ianuarie 2014

Numeroase contexte avansează o multitudine de sintagme mai mult sau mai puțin fixate, desemnând tipurile de credit:

„Criza a şters 1,8 milioane de **credite de consum** din bilanțurile băncilor în ultimii cinci, bancherii reuşind totuşi să compenseze o parte din această pierdere.” - *Ziarul Financiar*, 11 decembrie 2013

„Ministerul Justiției din Ungaria a cerut Curții Constituționale o opinie privind posibila neconstituționalitate a **creditelor în valută**.” - *Ziarul Financiar*, 3 decembrie 2013

„Consiliul de Administrație al BNR a aprobat marți proiectul de inițiativă legislativă privind emisiunile de obligațiuni cu activ suport **credite garantate** cu ipotecă imobiliară.” - *Ziarul Financiar*, 26 noiembrie 2013

„**Creditele neperformante** acordate de băncile spaniole au atins un nou nivel record în septembrie, de 12,68% din totalul împrumuturilor, respectiv 187,83 miliarde de euro.” - *Ziarul Financiar*, 18 noiembrie 2013

„Patru bănci vor acorda **credite pentru întreprinderile mici şi mijlocii** cu dobândă redusă în valoare totală de 120 de milioane de euro în cadrul

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

inițiativei JEREMIE, se arată într-un comunicat al Fondului European de Investiții.” - *Bursa*, 7 ianuarie 2014.

„BRD, a doua cea mai mare bancă după activele deținute, vinde **credite de nevoi personale** cu o dobândă fixă de 10% pe an în cadrul unei campanii care se desfăşoară până la sfârşitul anului.” - *Ziarul Financiar*, 27 noiembrie 2013

Pentru ÎMPRUMUT actualizările sale din presă sunt la fel de numeroase ca şi pentru CREDIT, fie cu valori generale, fie în contexte care-i alătură diferiți alți termeni economici:

„Printre prevederile actului normativ pe care şi România va trebui să îl transpună în legislația locală se numără şi un articol care obligă băncile să accepte cererile clienților care vor să-şi convertească **împrumuturile** din valută în lei.” - *Capital*, 5 ianuarie 2014

„Firmele mici şi mijlocii vor putea obține de la Raiffeisen, Banca Transilvania, BRD şi ProCredit **împrumuturi** pentru investiții şi capital de lucru în valoare totală de 120 mil. Euro.” - *Ziarul Financiar*, 4 ianuarie 2013.

În numeroase contexte am regăsit sinonimia acestor doi termeni ai paradigmei:

„Băncile din țările membre UE vor fi obligate să accepte cererile clienților care doresc să-şi convertească **creditele** luate în valută în **împrumuturi** în moneda locală, arată o Directivă devenită obligatorie pentru toate statele UE” - *Capital*, 23 decembrie 2013

„Pentru **împrumuturile** în valută în sold, dobânzile au rămas relativ stabile, în jurul a 5% pe an, însă la cele noi au scăzut de la 4,96% pe an în octombrie la 4,74% pe an în noiembrie. Pe parcursul ultimului an, însă, dobânzile la **creditele** nou acordate au crescut de la 4,53% în decembrie 2012, la 4,74% în noiembrie 2013.” - *Capital*, 7 ianuarie 2013

În concluzie, toți termenii paradigmei sunt actualizați în presa economică generală şi de specialitate, chiar dacă prezintă o frecvență inegală.

Trăsăturile distinctive de sens surprinse de definițiile terminolografice şi lexicografice sunt relativ bine respectate pentru majoritatea termenilor, totuşi, am remarcat în cazul lui INDEMNIZAȚIE existența unei distanțe între definiții şi actualizările din presă, în care uneori este eludată trăsătura de sens distinctivă (+extrasalarial).

CONCLUZII

În analiza noastră anterioară am urmărit în detaliu câteva paradigme ale termenilor economici selectați după criteriul frecvenței în presa economică, sub aspectul lecturii comparative a definițiilor lexicografice şi apoi terminografice, cu delimitarea componentelor de sens comune dar şi distinctive şi sub aspectul actualizării lor în texte extrase din publicațiile economice de actualitate.

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)

Din această perspectivă abordată, considerăm util demersul nostru pentru că ilustrează importanța cunoașterii exacte a diferențelor de sens dintre termeni, în scopul realizării unei selecții semantice corespunzătoare, rezultatele sale putând fi necesare atât cititorului specializat, cât mai ales non-specialiştilor.

Bibliografie

Angela Bidu-Vranceanu şi Narcisa Forăscu, 2005, *Limba română contemporană. Lexicul*, Bucureşti, Editura Humanitas Educațional.

Angela Bidu Vrânceanu, 2007, *Lexicul specializat în mişcare de la dicționare la texte*, Bucureşti, Editura Universității.

Bidu-Vranceanu, Angela, 2008, *Câmpuri lexicale în limba română*, Bucureşti, Editura Universității.

Coseriu, Eugenio 1964, *Pour une sémantique diachronique structurale,* în *Travaux de linguistique et de littérature*, vol I, Strasbourg.

L' Homme, Marie Claude, 2008, *La terminologie: principes et techniques,* Les Presses de l' Université de Montréal.

Muşeanu, Elena, 2011, *Terminologia economică. Caracteristici în limba română actuală*, Bucureşti, Editura Universitară.

Muşeanu, Elena, 2011, *Stabilitate şi variabilitate în terminologia economică*, Bucureşti, Editura Universitară.

Dicționare:

DEX- Dicționarul Explicativ al Limbii Române, 2012, Academia Română, Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Al. Rosetti", Bucureşti, Univers Enciclopedic;

DE- Dicționarul de economie, 2001, Angelescu, Coralia, Ciucur Dumitru, Dinu Marin, Dobrotă Niță, Gavrilă Ilie, Ghiță Paul Tănase, Gogoneață Constantin, Popescu Constantin, Suciu Christina (coord.), Bucureşti, Editura Economică;

NODEX-*Noul Dicționar Explicativ al Limbii Române*, www.dexonline.ro

BDD-V1823 © 2014 Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-10-30 08:18:08 UTC)